

Олена КОРОВСЬКА, редактор напряму

ТУРИСТИЧНИЙ ЗБІР: БАЗА СПРАВЛЯННЯ ТА ПОРЯДОК ЗВІТУВАННЯ

Акценти статті:

- у яких рекреаційних закладах не потрібно сплачувати туристичний збір (далі – ТЗ);
- чи можуть податкові агенти сплачувати ТЗ за свої відокремлені підрозділи;
- порядок заповнення та подання декларації з ТЗ;
- відповідальність податкових агентів за неутримання ТЗ.

База справляння та ставка ТЗ

ТЗ належить до місцевих податків і зборів, надходження від яких зараховуються до місцевого бюджету (п. 268.1 Податкового кодексу, далі – ПК).

Рішення про встановлення ТЗ ухвалюється сільською, селищною, міською радою або радою об'єднаної територіальної громади (далі – ОТР), створеної згідно із законом та перспективним планом формування територій громад (пп. 268.2.1 ПК).

Оподатковуються ТЗ послуги з тимчасового проживання (ночівлі) громадян із зобов'язанням залишити місце перебування в зазначений термін (пп. 268.2.1 ПК). Базою справляння ТЗ є вартість усього періоду проживання (ночівлі) у місцях, визначених пп. 268.5.1 ПК, а саме:

- готелях, кемпінгах, мотелях, інших закладах готельного типу;
- гуртожитках для приїжджих;
- санаторно-курортних закладах;
- приватних будинках і квартирах.

Відповідно до пп. 268.4.2 ПК не включаються до вартості проживання, а внаслідок цього – до бази справляння ТЗ витрати на:

- харчування;
- побутові послуги (прання, чистка, лагодження та прасування одягу, взуття чи білизни);
- телефонні рахунки;
- оформлення закордонних паспортів, дозволів на в'їзд (віз);
- обов'язкове страхування;
- усний та письмовий переклади тощо.

ТЗ також не утримується із суми передоплати за проживання (бронювання місця проживання), тому що податкові агенти справляють ТЗ під час надання послуг з тимчасового проживання (ночівлі), що підтверджується відповідними документами на проживання: реєстрацією, заповненням анкети на проживання тощо.

Ставка ТЗ встановлюється у розмірі від 0,5 до 1 % бази його справляння за вирахуванням ПДВ (пп. 268.4.1 ПК).

Платники та неплатники ТЗ

Платниками ТЗ є громадяни України, іноземці та особи без громадянства, що прибувають на територію адміністративно-територіальної одиниці, на якій діє рішення щодо встановлення ТЗ, та отримують послуги з тимчасового проживання (ночівлі) із зобов'язанням залишити місце перебування в зазначений термін (пп. 268.2.1 ПК).

Платниками ТЗ **не можуть** бути:

- особи, які постійно проживають (у т. ч. на умовах договорів найму) у селі, селищі або місті, радами яких встановлено ТЗ;
- особи, які прибули у відрядження (за наявності підтверджуючих таке відрядження документів);
- інваліди, діти-інваліди та особи, що супроводжують інвалідів I групи або дітей-інвалідів (не більше одного супроводжувачого);
- ветерани війни;
- учасники ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС;
- особи, які прибули за путівками (курсівками) на лікування, оздоровлення, реабілітацію до

лікувально-профілактичних, фізкультурно-оздоровчих та санаторно-курортних закладів, що мають ліцензію на медичну практику та акредитацію органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;

- діти віком до 18 років;
- дитячі лікувально-профілактичні, фізкультурно-оздоровчі та санаторно-курортні заклади.

Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з медичної практики затверджено наказом МОЗ від 02.02.11 р. № 49 (далі – Ліцензійні умови № 49).

Медична практика – це вид господарської діяльності у сфері охорони здоров'я, який провадиться закладами охорони здоров'я та фізичними особами – підприємцями, котрі відповідають єдиним кваліфікаційним вимогам, з метою надання видів медичної допомоги, визначених законом, та медичного обслуговування (п. 1.3 Ліцензійних умов № 49).

Медична практика проводиться суб'єктами господарювання на підставі ліцензії (п. 2.2 Ліцензійних умов № 49).

Порядок акредитації закладу охорони здоров'я затверджено постановою КМУ від 15.07.97 р. № 765 (далі – Порядок № 765).

Акредитації підлягають усі заклади охорони здоров'я незалежно від форми власності згідно з Порядком № 765. Реєстр акредитованих закладів охорони здоров'я ведеться МОЗ.

Перелік закладів охорони здоров'я затверджено наказом МОЗ від 28.10.02 р. № 385 (далі – Перелік № 385). До цього Переліку включено лікувально-профілактичні та санаторно-курортні заклади.

Пансіонати визначаються як рекреаційні заклади, тобто спеціалізовані заклади короткочасного чи тривалого розміщення людей, призначені для забезпечення їх лікувально-оздоровчих, культурно-освітніх та спортивних потреб.

Відповідно до ст. 15 Закону від 24.12.93 р. № 3808-XII «Про фізичну культуру і спорт» до фізкультурно-оздоровчих належать заклади фізичної культури та спорту (центри, комплекси, клуби, студії тощо), які здійснюють фізкультурно-оздоровчу діяльність.

Отже, особи, які прибули за путівками до лікувально-профілактичних, санаторно-курортних або фізкультурно-оздоровчих закладів, не є платниками ТЗ у тому разі, якщо такі заклади ма-

ють ліцензію на медичну практику та внесені до реєстру акредитованих закладів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я.

Водночас якщо особа проходить лікування за курсівкою в такому ліцензованому закладі, але проживає в готелі або у приватному будинку (квартирі), то така особа є платником ТЗ. Податковими агентами в такому разі виступатимуть адміністрація готелю, агентство нерухомості, інші юридичні або фізичні особи, уповноважені справляти ТЗ.

Податкові агенти та їх відокремлені підрозділи

Податкові агенти щодо справляння ТЗ визначаються відповідно до рішення сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаної територіальної громади (пп. 268.5.1 ПК).

Такими податковими агентами можуть бути:

- адміністрації готелів, кемпінгів, мотелів, інших закладів готельного типу, гуртожитків для приїжджих, санаторно-курортних закладів;
- квартирно-посередницькі організації (наприклад, агентства нерухомості), які направляють неорганізованих осіб на поселення у приватні будинки та квартири;
- юридичні та фізичні особи – підприємці, уповноважені справляти ТЗ на умовах договору, укладеного з відповідною місцевою радою.

З метою проведення податкового контролю платники податків підлягають реєстрації або взяттю на облік у контролюючих органах за місцезнаходженням юридичних осіб, відокремлених підрозділів юридичних осіб, місцем проживання особи (основне місце обліку), а також за місцем розташування (реєстрації) їх підрозділів, рухомого та нерухомого майна, об'єктів оподаткування або об'єктів, які пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність (неосновне місце обліку) (п. 63.3 ПК).

Отже, податковий агент, що має підрозділ без статусу юридичної особи, який надає послуги з тимчасового проживання (ночівлі) не за місцем реєстрації такого податкового агента, зобов'язаний зареєструвати такий підрозділ як податкового агента ТЗ у контролюючому органі за місцезнаходженням підрозділу (пп. 268.7.2 ПК).

Податкова декларація та сплата ТЗ

ТЗ сплачується платником під час отримання послуг з тимчасового проживання (ночівлі), тобто

під час оплати рахунка (квитанції) за такі послуги. Сума сплаченого платником ТЗ у рахунку (квитанції) зазначається окремим рядком.

Податковий агент сплачує ТЗ до місцевого бюджету та подає податкову декларацію з ТЗ за формою, затвердженою наказом Мінфіну від 09.07.15 р. № 636, за базовий податковий період, що дорівнює календарному кварталу (пп. 268.7.1, 268.7.3 ПК).

Податкові декларації подаються за квартальний звітний (податковий) період протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу (пп. 49.18.2 ПК).

Сума ТЗ, обчислена відповідно до податкової декларації за звітний (податковий) квартал, сплачується щоквартально протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку для подання податкової декларації.

ТЗ сплачується за місцезнаходженням податкового агента (пп. 268.7.1 ПК).

Отже, декларацію ТЗ податковий агент подає до контролюючого органу за своїм місцем реєстрації.

Підрозділи без статусу юридичної особи, що надають послуги з тимчасового проживання (ночівлі) не за місцем основної реєстрації податкового агента, подають декларацію з ТЗ самостійно до контролюючого органу за місцем здійснення діяльності, і сплачують ТЗ до місцевого бюджету за своїм місцезнаходженням.

Порядок заповнення податкової декларації з ТЗ розглянемо на умовному прикладі (див. **фрагмент у кінці консультації**).

Приклад

Вартість наданих послуг з тимчасового проживання за півріччя становила 91 500 грн. (без ПДВ), у тому числі:

- у готелі «Пролісок» – 61 670 грн.;
- у міні-готелі «Затишок» – 29 830 грн.

Ставка ТЗ на цій території встановлюється в розмірі 1 % бази його справляння без ПДВ. Сума ТЗ, сплачена за попередній квартал – 290 грн.

Заповнюємо розд. I «Загальні відомості».

Насамперед, у графі «Порядковий № ___ за рік» зазначається номер з послідовно наростаючим числом від кількості поданих декларацій ТЗ, тоб-

то 1, 2, 3 та 4 – відповідно до податкових періодів року – I кварталу, півріччя, трьох кварталів, року.

Рядок 3 заповнюється в разі:

- подання уточнюючої декларації;
- уточнення показників раніше поданої податкової декларації у складі звітної або звітної нової податкової декларації за будь-який наступний податковий (звітний) період, протягом якого такі помилки були самостійно виявлені платником.

У рядку 4 зазначається:

- код за ЄДРПОУ платника податку або реєстраційний (обліковий) номер платника податків, який присвоюється контролюючими органами, або реєстраційний номер облікової картки платника податків – фізособи, або серія та номер паспорта (фізособами, які мають відмітку у паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта);
- основний вид економічної діяльності;
- поштова адреса;
- телефон;
- електронна адреса і факс – за бажанням платника.

Далі заповнюємо розд. II «Розрахунок податкових зобов'язань з туристичного збору».

У рядку 1 «Нарахована сума збору з початку року, усього (р. 1.1 + р. 1.2 + р. 1.3), у тому числі в розрізі об'єктів оподаткування» відображається загальна сума обчисленого ТЗ у гривнях із копійками (з округленням до двох десяткових знаків) наростаючим підсумком з початку звітного (податкового) року.

У рядках 1.1, 1.2 та 1.3 у розрізі платників ТЗ заповнюються колонки 2, 3, 4 і 5, де проставляються такі дані:

- назва платника ТЗ (колонка 2);
- вартість проживання (ночівлі), за вирахуванням ПДВ (колонка 3);
- ставка збору, відсотки (колонка 4);
- усього нараховано збору (колонка 3 x колонка 4).

Отже, дані наведеного прикладу у декларації відображаємо так:

- рядок 1.1: колонка 2 – «готель «Пролісок»; колонка 3 – «61 670,00»; колонка 4 – «1»; колонка 5 – «616,70»;
- рядок 1.2: колонка 2 – «міні-готель «Затишок»; колонка 3 – «29 830,00»; колонка 4 – «1»; колонка 5 – «298,30».

У разі потреби кількість рядків може бути збільшено.

Рядок 1 «усього (р. 1.1 + р. 1.2)» – «915,00» (616,70 грн. + 298,30 грн.).

Рядок 2 «Нарахована сума збору за попередній звітний період (квартал, півріччя, три квартали)» – «290,00».

Рядок 3 «Нарахована сума збору за звітний квартал, усього (р. 1 – р. 2)» – «625,00» (915 грн. – 290 грн.).

Рядки 4–9 декларації заповнюються в разі уточнення податкових зобов'язань.

Сума штрафу (ряд. 8) нараховується платником самостійно згідно з пп. «а» або «б» п. 50.1 ПК.

Сума пені (ряд. 9) також обчислюється платником самостійно відповідно до пп. 129.1.2 ПК.

платником податків, у тому числі податковим агентом, до або під час виплати доходу на користь іншого платника податків тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 25 % від суми податку, що підлягає нарахуванню та/або сплаті до бюджету.

За ті самі дії, вчинені протягом 1 095 днів повторно, штраф становить 50 % від суми податку, що підлягає нарахуванню та/або сплаті до бюджету, а ті самі дії, вчинені протягом 1 095 днів втретє та більше – у розмірі 75 % від суми податку, що підлягає нарахуванню та/або сплаті до бюджету.

Відповідальність за погашення суми податкового зобов'язання або податкового боргу, що виникає внаслідок вчинення таких дій, та обов'язок щодо погашення такого податкового боргу покладається на особу, визначену ПК, у тому числі на податкового агента.

Якщо на відповідній території рішенням місцевої ради встановлено ТЗ, то в разі неутримання його із платників та/або несплати (неперерахування) до таких податкових агентів застосовуватиметься штраф у розмірах, визначених п. 127.1 ПК.

Відповідальність податкових агентів

Згідно з п. 127.1 ПК ненарахування, неутримання та/або несплата (неперерахування) податків

ФРАГМЕНТ

<...>

Податкова декларація з туристичного збору

<...>

№ п/п	Показники	Вартість проживання (ночівлі), за вирахуванням податку на додану вартість, грн. коп.	Ставка збору, відсотки	Усього нараховано збору, грн. коп., к. 3 х к. 4
1	2	3	4	5
1	Нарахована сума збору з початку року, усього (р. 1.1 + р. 1.2 + р. 1.3), у тому числі в розрізі об'єктів оподаткування:			915,00
1.1	Готель «Пролісок»	61 670,00	1	616,70
1.2	Міні-готель «Затишок»	29 830,00	1	298,30
1.3				
2	Нарахована сума збору за попередній звітний період (квартал, півріччя, три квартали)			290,00
3	Нарахована сума збору за звітний квартал, усього (р. 1 – р. 2)			625,00
4	Нарахована сума збору за даними раніше поданої податкової декларації, що уточнюється, усього (р. 3 декларації, що уточнюється)			
5	Уточнена сума податкових зобов'язань за податковий (звітний) період, у якому виявлена помилка			
6	Сума збору (недоплата), яка збільшує податкові зобов'язання у зв'язку з виправленням помилки, усього (р. 5 – р. 4), якщо р. 5 > р. 4			
7	Сума збору, яка зменшує податкові зобов'язання у зв'язку з виправленням помилки, усього (р. 4 – р. 5), якщо р. 4 > р. 5			
8	Сума штрафу (р. 6 x 3 % або 5 %)			
9	Сума пені			
10	Доповнення до декларації			на <input type="text"/> арк.

<...>